

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**A határozat száma:** Pfv.I.21.062/2019/14.

**A tanács tagjai:** . Harter Mária a tanács elnöke  
                          . Mocsár Attila Zsolt előadó bíró  
                          . Varga Edit bíró

**A felperesek:** I.rendű felperes neve - I. rendű  
                          (I. rendű felperes címe)  
                          II.rendű felperes neve - II. rendű  
                          III.rendű felperes neve - III. rendű  
                          IV.rendű felperes nevené - IV. rendű  
                          (II-IV. rendű felperesek címe)

**A felperesek képviselője:**  
                          Ügyvédi Iroda  
                          (ügyvédi iroda címe;  
                          ügyintéző: dr. Madari Tibor ügyvéd)

**Az alperes:** alperes neve  
                          (alperes címe)

**Az alperes képviselője:**  
                          . Balajthy János ügyvéd  
                          (ügyvéd címe)

**A per tárgya:** végrehajtás megszüntetése

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:**  
                          a felperesek

**A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:**  
                          Környéki Törvényszék  
                          5.Pf.21.157/2018/7.

**Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:**  
                          Járásbíróság  
                          2.P.20.461/2016/26.

**Rendelkező rész**

A Kúria az I-II. rendű felperesek felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasítja,  
a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a III-IV. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

## **Indokolás**

### **A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A 2007. szeptember 26. napján aláírt, közjegyzői okiratba foglalt szerződésben az alperes pénzintézet vállalta, hogy a folyósítási feltételek teljesülését követő 8 munkanapon belül 106.595 CHF kölcsönt nyújt az I. rendű felperesnek. A kölcsön visszafizetéséért - az I. rendű felperes mellett - a II-IV. rendű felperesek zálogkötelezettséget vállaltak. A kölcsön futamideje 240 hónap, teljes hiteldíj mutatója (THM) 6,81% volt. A kölcsön éves kamatlábát úgy határozták meg, hogy az a folyósítás időpontjában az alperes hirdetményében megállapított érték, melyet az alperes a szerződéskötés napjára tájékoztató jelleggel évi 5,99%-ban közölt. A kölcsön kamatlába 6 hónapos kamatperiódusonként változhatott. Az I. rendű felperesnek a kölcsön folyósításakor a folyósított kölcsönösszeg után folyósítási jutalékot kellett fizetnie, amelynek mértéke a szerződés megkötésének időpontjában hatályos hirdetmény szerint 1,5% volt. A havi kölcsön törlesztési és kamatfizetési kötelezettséget az úgynevezett annuitás módszerével állapították meg. A kölcsöntartozás és kamata együttesen képezték a havi törlesztő részletet, a törlesztő részlet havi összege kamatperióduson belül állandó, a törlesztő részleten belül a tőke és a kamat egymáshoz viszonyított aránya változó volt. A törlesztő részletek minden hónap 15. napján váltak esedékessé, a törlesztés havonta fizetendő összegét 763,07 CHF-ben határozták meg. A törlesztő részletet CHF-ben kellett teljesíteni, más pénznemben való teljesítés esetén az alperes az általa az esedékesség napján alkalmazott és a hirdetményében hivatkozott számlakonverziós deviza eladási árfolyamon kiszámított CHF összeget fordított az esedékessé vált kötelezettség teljesítésére.

Az alperes tájékoztatta az I. rendű felperest, hogy a kölcsönnek jelentős az árfolyamkockázata, a tájékoztatást az I. rendű felperes megértette, ennek ismeretében is igényelte a kölcsönt. A szerződésbe foglalt „CHF-klauzula” mellett az alperes külön tájékoztatást nyújtott az I. rendű felperesnek a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól. Eszerint az alperes a folyósított kölcsönösszeget CHF-ben tartja nyilván, a kölcsönt CHF-ben kell visszafizetni, az idegen deviza átváltási aránya napi piaci mozgások hatására változhat, a kedvezőtlen árfolyam-emelkedés az I. rendű felperesnek előre nem látható, előre ki nem számítható többletköltséget okozhat, a kedvezőtlen többletterhet az alperes nem vállalja át. A felperesek a szerződés aláírásával kijelentették, hogy megismerték az alperes üzletszabályzatának, hirdetményének rendelkezéseit, azok mindenkor módosulásai az egyedi szerződés részét képezik.

A peres felek 2011. február 8-án részben módosították megállapodásukat: az alperes 12 hónap mérsékelt összegű részletfizetést engedélyezett.

A szerződésszerű visszafizetési kötelezettség teljesítésének elmaradása miatt az alperes a jogviszonyt felmondta, 2015. február 2-án pedig közokirat záradékolásával végrehajtást kezdeményezett a felperesek ellen.

### **A felperesek keresete, az alperes védekezése**

- [2] A felperesek a Pp. 369.§ a) pontjára alapított keresetükben az ellenük indult végrehajtás megszüntetését kérték arra hivatkozással, hogy a kölcsönszerződés nem jött létre, mert hiányzott az egyező szerződési akarat, nem határozták meg a kölcsön összegét, és a törlesztő részletek összege sem számítható ki. Előadták, hogy az I. rendű felperes nem kapott megfelelő tájékoztatást a deviza alapú elszámolásról, s ha létre is jött a szerződés, az jogszabályba, mégpedig az 1996-os Hpt. 213.§ (1) bekezdésének a), b), c) és e) pontjaiba ütközően érvénytelen. Tisztességtelen az árfolyamkockázat I. rendű felperesre telepítése és a folyósítási jutalék felszámítása, továbbá nem álltak fenn a közvetlen végrehajtás elrendelésének formai feltételei sem.

- [3] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Érvelése szerint a perbeli szerződés érvényesen létrejött.

### **Az első- és a másodfokú ítélet**

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet; a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintve, fellebbezett részét helybenhagyta.
- [5] Az ítéletek indokolása szerint a kölcsönszerződés létrejött, a szerződő felek megállapodtak a szükséges tartalmi elemekben. Az alperes a kölcsönösszeget folyósította, az I. rendű felperes törlesztési kötelezettségét megkezdte és a deviza alapú elszámolás figyelembe vételével egy ideig teljesítette is, ezért megalapozottan nem lehet arra hivatkozni, hogy a kölcsönszerződés nem jött létre (BH 2018.230.). Az alperes általános szerződési feltételei és üzletszabályzata az egyedi szerződés részévé váltak, tartalmuk megismerhető volt, az I. rendű felperes elfogadta az azokban foglaltakat. Az I. rendű felperesnek adott árfolyamkockázati tájékoztató megfelelt az 1996-os Hpt. 203.§-ának és a 2/2014. PJE jogegységi határozatnak. A folyósítási jutalék a hitelbírálatához, továbbá a kölcsön kihelyezéséhez szükséges szolgáltatások fedezetéül szolgált, azaz az alperes szolgáltatást nyújtott a folyósítási jutalékért. Megjegyezték: a folyósítási jutalékra vonatkozó kikötés tisztességtelensége egyébként is legfeljebb részleges érvénytelenséget eredményezne, amely nem vezetne a végrehajtás megszüntetéséhez. A szerződő felek kirovó pénznemben egyértelműen meghatározták a kölcsön összegét, az alperes hirdetménye alapján az átszámítási árfolyam figyelembe vételével a folyósítás időpontjára nézve a kölcsön tárgya lerovó pénznemben is meghatározhatóvá vált. Az alperes a kamatlábat tájékoztató jelleggel közölte, de ez nem jelenti azt, hogy ne határozták volna meg a kamat mértékét, hiszen abban állapodtak meg a szerződő felek, hogy a kölcsön éves kamatlába a folyósítás időpontjában az alperes hirdetményében rögzített érték. Az egyértelmű meghatározottság nem jelenti azt, hogy az ügyleti kamat mértékét feltétlenül számszerűen kell megjelölni, az ügyleti kamat akkor is egyértelműen meghatározott, ha mértéke az egyedi szerződés részét képező általános szerződési feltételeket is figyelembe véve megállapítható. A THM meghatározása megfelelően történt, a törlesztő részletek kiszámíthatóak, és fennállnak a végrehajtási záradékolás feltételei is.
- [6] A jogerős ítélet kitért arra is, hogy mivel az elsőfokú bíróság ítéletével szemben kizárólag a III. és a IV. rendű felperesek terjesztettek elő fellebbezést, a másodfokú eljárás kizárólag a III. és a IV. rendű felperesekkel szemben folyó végrehajtás megszüntetésének vizsgálatára irányult.

### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [7] A jogerős ítélet ellen - hatályon kívül helyezése, elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a keresetnek helyt adó határozat meghozatala, másodlagosan az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezése, az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása iránt - a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet. Jogszabálysértésként az 1996-os Hpt. 213.§ (1) bekezdés a), b) és c) pontjaira, az 1959-es Ptk. 205.§ (2) bekezdésére, a rPp. 3.§-ára és 221.§ (3) bekezdésére hivatkoztak. Álláspontjuk szerint a bíróságok nem indokolták kellően a döntésüket, az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása ellentmondó, helyenként téves és nem tartalmazza állításaik cáfolatát. Hangsúlyozták: a felperesek egységes pertársaságot alkotnak, így ha egyikük keresete megalapozott, az a többi pertársra is kihat, függetlenül attól, hogy mely megszüntetni kért végrehajtást jelölték meg fellebbezésükben. Mindezek miatt az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt „nem fellebbezett” része.
- [8] A szerződés létrejötte kapcsán állították, hogy a deviza alapú nyilvántartás és elszámolás tartalmáról az alperes nem adott tájékoztatást, e vonatkozásban nem volt közöttük megállapodás. A deviza alapú elszámolás fogalma tekintetében a szerződés nem felelt meg az átláthatóság és világosság követelményének, amelynek hiányában a szerződés nem jön létre. A másodfokú bíróság

megalapozatlanul hivatkozott a BH 2018.230. számú eseti döntésre, és téves az az ítéleti megállapítás, hogy a fogyasztó részére át nem adott, vele alá nem íratott üzletszabályzat és hirdetmény az egyedi szerződés részévé vált volna. Az írásba foglalási kötelezettség a szerződéses jogviszony minden elemére vonatkozik, az üzletszabályzatra és a hirdetményre is. A több okiratból álló szerződés minden dokumentumát alá kell írnia a szerződő feleknek, amely követelménynek a kölcsönszerződés nem tesz eleget.

- [9] Az I. rendű felperes akarata nem terjedhetett ki az árfolyamkockázat korlátlan vállalására, hiszen hitelképessége is korlátozott volt. A forint-kölcsönökhöz képest a perbeli deviza alapú kölcsönszerződésben nincsen ténylegesen kedvezőbb kamatmérték, a deviza alapú kölcsön hosszú távon nem lehet „olcsóbb” mint a forint kölcsön, a kamatelőnyt eltünteti az árfolyammozgás, erről az alperes nem adott tájékoztatást. Ezt az összefüggést az átlagosan tájékozott és körültekintő fogyasztó nem ismeri, ez nem jogi, hanem közgazdasági, banküzemeltetési kérdés. Nincs az árfolyamkockázat áthárításának ellenszolgáltatása, azaz az árfolyamkockázat áthárítása tisztességtelen szerződési feltétel és mint az ügylet jellegadó sajátosságában, ebben meg kell állapodni, ennek hiányában a szerződés nem jön létre. Az árfolyamkockázattal szemben álló kedvezőbb kamatmérték ellenszolgáltatás, és mint lényeges feltételben történő megállapodás hiányában a szerződés nem jön létre, a szerződés megkötését megelőző eredeti állapot helyreállítása indokolt. Nincs olyan dokumentum, amely azt tartalmazná, hogy az árfolyamkockázat miatt korlátlanul, akár többszöröse is nőhet a havi törlesztés összege. Ilyen tájékoztatást szóban sem adott az alperes. A kockázatfeltáró nyilatkozat azért tisztességtelen, mert az 1996-os Hpt. rendelkezéseinek való formális megfelelést és nem a tényleges kockázatok bemutatását célozta. Nem volt valódi kockázatfeltárás, mert ha lett volna, akkor az ügylet létre se jött volna. Nem elég egy szerződéses rendelkezést nyelvtanilag érteni, az adósnak képesnek kell lennie e rendelkezés működési mechanizmusát és a tartozására gyakorolt gazdasági kihatásait is felismerni. Az alperes tájékoztatásából az árfolyamváltozás lényege, az azt befolyásoló tényezők, az árfolyam alakulásának kiszámíthatatlansága és korlátatlansága, annak a fogyasztó fizetési kötelezettségére gyakorolt hatása nem állapítható meg, így a kockázatfeltárás nem világos, nem érthető, ezért nincsen jelentősége annak a nyilatkozatnak, hogy a szerződés aláírásával a szerződési feltételek megismerését elismerték.
- [10] A felperesek kifejtették: a folyósítási jutalék egyetlen indoka az alperes nyereség-maximalizálási érdeke. Indokolt a C-621/17. számú előzetes döntéshozatali eljárásra tekintettel a felülvizsgálati eljárás felfüggesztése. A szerződés adataiból nem számítható ki a kölcsön összege. Az alperes elszámolása kevesebb kölcsön összeget tartalmaz mint ami a szerződésben szerepel, az ellentmondást a bíróságok nem oldották fel. A szerződésnek szerződéskötéskor pontosan tartalmaznia kell a kamatot, nem pedig a szerződéskötés időpontjához képest egy későbbi időpontban kell azt meghatározni. A tájékoztató jelleggel meghatározott ügyleti kamat az egyértelmű meghatározottság követelményének nem felel meg. A szerződési feltétel tisztességtelen, a kamat kikötés semmis, nem alkalmazható.
- [11] A felülvizsgálati kérelem további okfejtése szerint a THM meghatározásával összefüggésben a bíróságok nem fejtették ki, hogy a Pfv.VI.20.967/2015/7. számú ítéletben foglaltak miért nem alkalmazhatóak. A THM meghatározása kapcsán figyelembe kell venni a C-453/10. számú előzetes döntéshozatali eljárásban kifejtetteket is. Előadták, hogy a 763,07 CHF összegű törlesztő részlet a 106.595 CHF kölcsönösszeg figyelembe vételével került meghatározásra, ugyanakkor a szerződés nem tartalmazza a ténylegesen folyósított forint összeg alapján megállapított CHF összeg után fizetendő törlesztő részlet összegét. A közokirat nem tartalmazza az általános szerződési feltételeket, ezért a közvetlen végrehajtás elrendelésének feltétele sem áll fenn.

- [12] A felperesek a 2020. június 2-án, Pfv. 13. sorszámon benyújtott beadványukban nem terjesztettek elő a felülvizsgálati eljárás felfüggesztésére irányuló kérelmet, ugyanakkor előadták: álláspontjuk szerint felülvizsgálati kérelmük elbírálásának előkérdése, hogy milyen döntés születik a C-609/19. és a C-632/19. számú előzetes döntéshozatali ügyekben. Utaltak arra, hogy a Győri Ítéltábla a C-260/18. számú ügy gondolatmenetét követve tette fel kérdését az Európai Unió Bíróságának (EUB), s „ha a kérdésre igen a válasz”, a fogyasztó megválaszthatja jogvédelmének módját.
- [13] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására és felülvizsgálati költségének megtérítésére irányult. Elsődlegesen azt hangsúlyozta, hogy a felperesek keresetükben az ellenük indult végrehajtások megszüntetését kérték, fellebbezést viszont kizárólag a III-IV. rendű felperesek elleni végrehajtások megszüntetése érdekében terjesztettek elő. Mivel az I-II. rendű felperesek nem fellebbeztek, esetükben az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett, evonatkozásban a Pp. 271.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján nem lehet felülvizsgálati kérelmet előterjeszteni.
- [14] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kiemelte: a kölcsönös és egybehangzó akaratnyilatkozat írásbeli kinyilvánításával létrejött a kölcsönszerződés. Egy kölcsönszerződés akkor is létrejön, ha a szerződő felek csupán a futamidőt és a kölcsön összegét határozzák meg, mert ebben az esetben is megállapítható, hogy a szerződő felek akarata kölcsön felvételére, illetve kölcsön nyújtására irányult és az is megállapítható, hogy az adósnak mikor kell a kölcsönt visszafizetnie. A világosság és érthetőség nem a jogviszony létrejötte, hanem érvényessége körében nyerhet értékelést. Ahhoz, hogy az általános szerződési feltétel a szerződő felek jogviszonyának részévé váljon nem szükséges az egyedi megtárgyalás, vagy a felek általi aláírás, mivel az akár ráutaló magatartással is az egyedi szerződés részévé válik. Az I. rendű felperes írásban kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy az alperes üzletszabályzatát és hirdetményét megismerte, magára nézve kötelezőnek fogadta el. Az 1/2016. PJE jogegységi határozat is azt tartalmazza, hogy az általános szerződési feltételek a fogyasztó aláírása nélkül is a szerződés részévé válhatnak.
- A szerződéskötést megelőző kockázatfeltárás tájékoztatás, nem szerződéses rendelkezés, annak tisztességtelenség alapú vizsgálata fogalmilag kizárt. Tisztességtelen csak valamely jogokat és kötelezettségeket keletkeztető szerződéses rendelkezés lehet. Az árfolyamkockázatra vonatkozó konkrét és egyedi tájékoztatás megtörtént, annak tartalmát a devizakockázati tájékoztatóval bizonyította. Az I. rendű felperes a kölcsönszerződést a tájékoztatás ismeretében írta alá, a kockázatfeltáró nyilatkozat aláírása megelőzte a kölcsönszerződés aláírását.
- A folyósítási jutalékot a folyósítást követően érvényesítette, nem a végrehajtások során, ilyen jogcímen követelést a végrehajtásokban nem támasztott. A kikötés tisztességtelensége egyébként sem állapítható meg, de ha tisztességtelen lenne, csupán részleges érvénytelenséget eredményezne. A szerződés egyértelműen tartalmazza a szerződés tárgyát, az ügyleti kamat mértékét, a THM-et, a részletek kiszámíthatóak. Az általános szerződési feltételeket nem kell a szerződő feleknek aláírni, közokiratba foglalásuk sem feltétele a közvetlen végrehajtás elrendelésének.

## **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [15] A Kúria az I. és a II. rendű felperesek felülvizsgálati kérelmét nem bírálhatta el érdemben. A végrehajtás megszüntetési per általános feltételeit a Pp. 366.§-a tartalmazza, amely rendelkezés szerint: ha az adós az ellene elrendelt bírósági végrehajtást sérelmesnek tartja és a végrehajtás megszüntetését nemperes eljárás során nem sikerült elérnie, pert indíthat a végrehajtás megszüntetése iránt. A végrehajtás megszüntetési per felperese az adós, alperese pedig a végrehajtást kérő. Az idézett rendelkezés értelmében mindegyik adós a vele szemben indított végrehajtás megszüntetése iránt terjeszthet elő keresetet. Az a körülmény, hogy a felperesek közösen, egyetlen per keretében kívánták elérni az ellenük indult végrehajtások megszüntetését,

nem jelenti azt, hogy egységes pertársaság keletkezett volna közöttük, hiszen mindegyik felperes csak a vele szemben kezdeményezett végrehajtás megszüntetésére perelhetett. Tekintve, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ellen kizárólag a III. és a IV. rendű felperesek terjesztettek elő, az elsőfokú ítéleti rendelkezések fellebbezés hiányában az I. és a II. rendű felperesek viszonylatában jogerőre emelkedtek. Mivel a Pp. 271.§ (1) bekezdés a) pontja kizárja az első fokon jogerőre emelkedett ítéleti rendelkezés felülvizsgálatát, a Kúria nem bírálhatta el érdemben az I-II. rendű felperesek felülvizsgálati kérelmét, ezért azt a Pp. 273.§ (2) bekezdésének a) pontja alapján hivatalból elutasította.

- [16] Mindezek miatt a felülvizsgálati kérelmet a III-IV. rendű felperesek vonatkozásában lehetett érdemben elbírálni, azonban felülvizsgálati kérelmük nem alapos.
- [17] A Pp. 270.§ (2) bekezdésében és a 275.§ (3) bekezdésében foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi, vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.
- [18] Az adott esetben a jogerős ítéleti döntés nem jogszabálysértő, a Kúria egyetért annak helytálló indokaival is, azokat megismételni nem kívánja, csupán a felülvizsgálati kérelemben foglalt többirányú érvelés kapcsán mutat rá az alábbiakra.
- [19] A szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges [1959-es Ptk. 205.§ (2) bekezdés]; visszatérő szerződés esetén lényeges tartalmi elem a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás meghatározása. Kölcsönszerződés alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni [1959-es Ptk. 523.§ (1) bekezdés], azaz a kölcsönszerződés létrejöttéhez a szerződő feleknek meg kell állapodniuk egyrészt a hitelező által folyósítandó kölcsön összegében, másrészt az adós visszafizetési kötelezettségében. A perbeli esetben a szerződő felek megállapodása teljes mértékben megfelelt ezeknek a követelményeknek. A külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól szóló tájékoztatás első bekezdése szerint: a kölcsönszerződés megkötésével az I. rendű felperes tudomásul vette, hogy az alperes a folyósított kölcsönösszeget a választott devizanemben tartja nyilván és az I. rendű felperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a kölcsönt a választott külföldi devizában fizeti vissza. Alaptalan tehát az a felülvizsgálati érvelés, hogy a kölcsönösszeg deviza alapú nyilvántartásának kérdésében ne lett volna egyetértés a szerződő felek között. A másodfokú bíróság a szerződés létrejötte körében megalapozottan hivatkozott a BH 2018.230. számú eseti döntésben foglaltakra.
- [20] Helyesen hivatkozik felülvizsgálati ellenkérelmében az alperes az 1/2016. PJE jogegységi határozat III.1.b. pontjára, amely szerint a pénzügyi intézmények által kötött kölcsönszerződések jellemzője, hogy a kölcsönszerződés egyrészt egyedileg megtárgyalt, másrészt egyedileg meg nem tárgyalt részekből áll, továbbá a szerződés részét képezik - a szerződés tételes rendelkezése folytán - az ott megjelölt általános szerződési feltételek (ilyennek minősül az 1996-os Hpt. 203.§-ában meghatározott üzletszabályzat és hirdetmény is). A kölcsönszerződés akkor felel meg az 1996-os Hpt. 213.§ (1) bekezdésében említett tartalmi követelményeknek, ha a szerződés, illetve az annak részét képező általános szerződési feltételek együttesen tartalmazzák az ott előírtakat. Az általános szerződési feltételek a felek, így a fogyasztó aláírása nélkül is a szerződés részévé válhatnak, megfelelhetnek az 1996-os Hpt. 210.§ (1) bekezdése által előírt alaki követelményeknek. Ezek a feltételek a perbeli esetben is teljesülnek, az egyedi kölcsönszerződés tartalmazza (a VIII.13. és a

VIII.14. pontokban), hogy az I. rendű felperes az alperes üzletszabályzatának, hirdetményének rendelkezéseit megismerte, magára nézve kötelezőnek fogadja el, az üzletszabályzat és hirdetmény mindenkori, a kölcsönszerződés fennállása alatt bekövetkező módosulásai az egyedi szerződés részévé válnak.

- [21] Az EUB-nak az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggésben felállított követelményrendszere szerint a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazása arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak ahhoz, hogy a kölcsön felvevők megalapozott döntéseket hozhassanak. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nem csupán alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó ne csak azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem tudnia kell értékelnie az ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségére gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is.
- [22] Az adott esetben az alperes tájékoztatása megfelelt a „szükséges” követelményszintnek: a tájékoztatás alapján le lehetett vonni az arra vonatkozó következtetést, hogy a CHF-nek a magyar forinttal szembeni árfolyam alakulása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit nem csupán csökkentheti, hanem növelheti is, illetve mindebből jelentős mértékű változás is adódhat. Az árfolyamkockázatot az I. rendű felperesnek azért kell viselnie, mert a kölcsönszerződés kirovó pénzneme CHF volt, ugyanakkor a jövedelme nem CHF-ben keletkezett. Az I. rendű felperes a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól világos és érthető tájékoztatást kapott, majd úgy nyilatkozott, hogy a kockázati összetevőket ismeri, felmérte a devizakockázat gazdasági következményeit is, és a kockázati összetevők ismeretében is fel kívánja venni a kölcsönt. Az alperes figyelmeztette arra is az I. rendű felperest, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt bekövetkező többletterhet átvállalni nem tudja. Az alperes világosan és érthetően megfogalmazta a devizakölcsön felvételével együtt járó árfolyamkockázatot. A felperesek több évtizedes futamidőt vállaltak, ilyen hosszú időszak alatt nem várt, az árfolyamkockázatot jelentősen befolyásoló gazdasági események is bekövetkezhetnek. Az EUB a C-227/18. számú ügyet lezáró határozatában arra a következtetésre jutott, hogy a világos és érthető megfogalmazás követelményének megfelel az a deviza alapú kölcsönszerződés, amely úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, amennyiben a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték emelkedhet, vagy csökkenhet, hanem értékelnie tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is. Amennyiben a felperesek úgy ítélték meg, hogy információhiány miatt nem tudnak megalapozott döntést hozni, nem voltak elzárva annak lehetőségétől sem hogy, további tájékoztatást kérjenek az alperestől, erre azonban adat nem merült fel.
- [23] A kölcsönszerződés használati kötelem, az eredeti állapot helyreállítása, mint érvénytelenségi jogkövetkezmény alkalmazása kizárt, de a felülvizsgálati érveléssel ellentétben érvénytelenség az árfolyamkockázat viselésével összefüggésben egyébként sem állapítható meg.
- [24] A folyósítási jutalékot az alperes a kölcsön folyósítását követően érvényesítette, nem pedig a felperesek által megszüntetni kért végrehajtások során. Az eljárás felfüggesztése nem volt indokolt a C-621/17. számú ügyre tekintettel figyelemmel arra, hogy az a felülvizsgálati kérelem elbírálásakor már befejeződött. Az EUB ebben az ügyben kifejtette, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, nem kívánja meg, hogy a

fogyasztói kölcsönszerződésben foglalt egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételekben, amelyek a fogyasztót terhelő kezelési költség összegét, annak kiszámításának módját és teljesítésének idejét pontosan meghatározzák, az érintett összeg ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást is részletezzék. Továbbá a kölcsönszerződéshez kapcsolódó kezelési költségre vonatkozó szerződési feltétel, amely nem teszi lehetővé az e költség ellenében nyújtott konkrét szolgáltatások egyértelmű azonosítását, a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben főszabály szerint nem idéz elő jelentős egyenlőtlenséget a fogyasztó kárára a jóhiszeműség követelményével ellentétben.

- [25] A deviza alapú kölcsönszerződéseknel a kölcsönösszeg meghatározásának egyik szokásos módja az, hogy a felek a szerződésben a kölcsönt devizában határozzák meg és a szerződés egyéb rendelkezései nem hagynak kétséget afelől, hogy a devizát a szerződésben meghatározott időpontban a szerződésben meghatározott deviza árfolyamon kell átszámítani forintra. Ezt a forint összeget folyósítja a pénzügyi intézmény. Az adósnak pedig a kölcsönadott devizának megfelelő, a szerződésben meghatározott deviza árfolyamon átszámított forint összeget és annak járulékait kell visszafizetnie az egyes törlesztési időpontokban.

A perbeli esetben is ennek megfelelően határozták meg a szerződő felek a szerződés tárgyát 106.595 CHF összegben. A szerződés megkötésének időpontjától eltérő időpontban került sor a kölcsön folyósítására, hiszen ehhez az I. rendű felperesnek teljesítenie kellett a folyósítási feltételeket. Szerződéskötéskor - a nem ismert árfolyamadatok miatt - nem lehetett tudni, hogy a kölcsön folyósításakor milyen HUF/CHF árfolyam lesz irányadó, milyen árfolyamon kell majd a CHF összeget forintra átszámítani. Az egyedi szerződés és az alperes hirdetményében foglaltak alapján - amely hirdetmény az egyedi szerződés részét képezte - azt meg lehetett állapítani, hogy a kölcsön összegét folyósításkor hogyan számítják át forintra.

- [26] A kamatot illetően a kölcsönszerződés III.3. pontjában az alperes a szerződéskötés napjára vonatkozóan valóban tájékoztató jelleggel közölte a kamatláb éves, százalékban kifejezett értékét, hiszen ekkor még nem nyújtotta a kölcsönt az I. rendű felperesnek: folyósítási kötelezettsége későbbi időpontban keletkezett, attól függően, hogy mikor teljesültek a folyósítás feltételei. Ez a későbbi időpont a szerződés alapján meghatározható volt, azonban a szerződéskötéskor dátumszerűen még nem volt ismert. A kölcsön éves kamatát a kölcsön folyósításakor hirdetményében határozta meg az alperes. A kamat meghatározásának időpontja attól függött, hogy mikor teljesülnek a kölcsön folyósításának feltételei, a kamat mértéke pedig az egyedi szerződés részét képező hirdetmény szerinti kamatláb volt. A szerződő felek a kölcsönszerződés III.3. pontjában akként állapodtak meg, hogy a kölcsön éves kamatlába a folyósítás időpontjában a hirdetményben megállapított érték.

- [27] A szerződő felek meghatározták és szerződésükben rögzítették a THM-et, amely 6,81% volt. A THM forint devizanemben teljesített fizetések alapján a szerződéskötés napján érvényes számlakonverziós deviza árfolyam figyelembe vétele mellett került meghatározásra.

A felülvizsgálati kérelem indokai kapcsán rámutat a Kúria, hogy a felperesek által hivatkozott Pfv.VI.20.967/2015/7. számú ítélet nem tükrözi a Kúria egységes gyakorlatát. A kölcsönszerződés semmisségét - az 1996-os Hpt. 213.§ (1) bekezdésének b) pontjából következően - a THM feltüntetésének hiánya jelenti, a THM esetleges téves, vagy pontatlan megjelölése nem eredményezheti a szerződés érvénytelenségét, ahogyan ezt a Kúria a Gfv.VII.31.057/2018. számú ügyben hozott BH 2019.83. szám alatt közzétett eseti döntésében kifejtette. Az EUB a felperesek által is hivatkozott C-453/10. számú előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozatában hangsúlyozta, hogy a valósnál alacsonyabb mértékű THM megjelölése megtévesztő lehet ugyan, ez azonban nem gyakorol közvetlen hatást a szerződés érvényességére.

- [28] A szerződő felek szerződésük IV.2. pontjában 763,07 CHF-ben határozták meg a törlesztőrészlet összegét. A kölcsön futamideje 240 hónap volt, ezzel azonos számú volt a törlesztőrészletek száma is, a törlesztő részletet (tőke + kamat) havonta kellett teljesíteni, minden hónap 15. napjáig, egyenletes törlesztéssel. A törlesztőrészlet összege változott és a szerződés szerint változhatott is, ennek oka az volt, hogy a változhatott a kamat mértéke, illetve a HUF/CHF árfolyam is. A törlesztőrészleteket CHF-ben kellett teljesíteni, más pénznemben való teljesítés esetén az alperes az esedékesség napján általa alkalmazott, a hirdetményében hivatkozott számlakonverziós deviza eladási árfolyamon kiszámított CHF összeget fordított az éppen esedékessé vált kötelezettség teljesítésére (kölcsönszerződés IV.2. pont). Ez a forma szerződéskötéskor megfelelt az I. rendű felperes szerződési akaratának, a részlet összegének ilyen módon történő meghatározását elfogadta. Az I. rendű felperesnek is rendelkezésére is álltak azok az adatok, amelyek alapján az alperes meghatározta az egyes törlesztő részletek összegét, és attól sem volt elzárva, hogy a törlesztőrészlet alperes által meghatározott összegét vitassa. Az alperes által kiszámított összeget egy ideig teljesítette, sőt a szerződő felek szerződésüket részben módosították is: az alperes 12 hónap időtartamra mérsékelt összegű fizetést engedélyezett a kölcsön aktuális törlesztő részleténél alacsonyabb összegű fizetés teljesítése érdekében. Ez a megállapodás is arra utal, hogy az I. rendű felperes előtt is ismert volt az aktuális törlesztő részlet összege, hiszen vállalta, hogy egy éven át annál alacsonyabb összegű fizetést fog teljesíteni.
- [29] A Kúria a jelen határozat [20] pontjában már kifejtette, hogy a kölcsönszerződés akkor felel meg az 1996-os Hpt. 213.§ (1) bekezdésében felsorolt tartalmi követelményeknek, ha a szerződés, illetve az annak részét képező általános szerződési feltételek együttesen tartalmazzák az ott előírtakat. Az általános szerződési feltételek a felek, így a fogyasztó aláírása nélkül is a szerződés részévé válhatnak, megfelelhetnek az 1996-os Hpt. 210.§ (1) bekezdése által előírt alaki követelményeknek. Az EUB a C-42/15 számú előzetes döntéshozatali eljárásban meghozott határozata szerint a hitelmegállapodást nem kell szükségszerűen egyetlen dokumentumban elkészíteni. Ennek megfelelően az alperes üzletszabályzatát tartalmazhatja különálló magánokirat, amelyet nem kell teljes terjedelmében a közjegyzői „üzleti” okiratba foglalni. Mindezek szerint - a felülvizsgálati érveléssel ellentétben - a közvetlen végrehajtás elrendelésének feltételei is fennálltak.
- [30] A Kúria a felperesek 2020. június 2. napján, Pfv.13. sorszámon előterjesztett beadványa alapján vizsgálta, hogy a beadványban felsorolt előzetes döntéshozatali eljárások kihathatnak-e a felülvizsgálati kérelem elbírálására.
- A C-609/19. számú ügyben (az EUB-hez benyújtott indítvány 10. és 26. pontjából megállapíthatóan) a jogvita tárgyát képező kölcsönszerződésben a szerződő felek - a jelen perbeli szerződésben foglaltaktól eltérően - azt kötötték ki, hogy az adós által havonta fizetendő törlesztő részletek összege az árfolyamváltozásra tekintet nélkül változatlan. A szerződés szerint a lerovó és a kirovó pénznem adós számára kedvezőtlen árfolyamváltozása esetén a szerződés futamideje meghosszabbodik (a törlesztő részletek száma nő) és ebben az esetben az egyes esedékes törlesztő részletek összetétele akként változik, hogy a részleten belül a kamat-tőke aránya a kamat javára növekszik.
- A Pfv.13. sorszámú beadványban említett C-632/19. számú eljárás tárgya dömpingellenes vámok kivetésének vizsgálata, amely nem hozható összefüggésbe a jelen felülvizsgálati eljárással, mivel azonban a felperesek az árfolyamrész kérdésére hivatkoztak beadványukban és utaltak a Győri Ítéltábla által kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásra, amelynek száma C-932/19., a Kúria e körben is megvizsgálta kérelmüket.
- A C-932/19. számú ügyben az indítványozó arra vonatkozóan kérte az EUB állásfoglalását, hogy a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, a Tanács 1993.

április 5-ei 93/13/EGK irányelvvel ellentétesek-e a DH1 törvény 3.§ (1) és (2) bekezdései, amelyek semmisnek nyilvánítják a deviza alapú szerződések árfolyamrésre vonatkozó kikötését. Az indítványozó azt sérelmezte, hogy a semmis kikötés helyébe a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamát léptetik anélkül, hogy számításba vennék: ezzel a fogyasztót valóban megóvják-e a káros következményektől, illetve nem teszik a fogyasztó számára lehetővé arra vonatkozó szándéka kinyilvánítását sem, hogy igényt tart-e a jogszabály szerinti védelemre.

A kereset és a felülvizsgálati kérelem, valamint a C-609/19. és a C-932/19. számú előzetes döntéshozatali eljárások előbbiekben ismertetett lényegének összevetéséből kitűnik, hogy a felülvizsgálati kérelem elbírálására nincsen közvetlen kihatása az előzetes döntéshozatali eljárások kimenetelének: a C-609/19. számú előzetes döntéshozatali eljárásban a sérelmezett szerződéses konstrukció eltért a jelen perbelitől, amelyből következően a C-609/19. számú előzetes döntéshozatali eljárásban felvetett kérdések a jelen ügyben nem merültek fel, továbbá a felperesek felülvizsgálati kérelmében nem szerepel az árfolyamrés tisztességtelenségével, illetve tisztességtelenségének vizsgálatával és tisztességtelenségének jogkövetkezményeivel kapcsolatos kérelem, valamint érvelés, ami a C-932/19. számú előzetes döntéshozatali eljárás tárgya.

Mindezek szerint a Pfv. 13. sorszámú beadványban említett előzetes döntéshozatali ügyek eldöntése nem előkérdése a felülvizsgálati kérelem elbírálásának.

- [31] A kifejtettekből következően a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria - az indokolás részbeni pontosításával, valamint további indokok megjelölésével - a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

#### **Záró rész**

- [32] A Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 78.§ (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő III-IV. rendű felperesek viselik saját felülvizsgálati költségüket és kötelesek megtéríteni az alperes felülvizsgálati eljárási költségét, amely költség az alperes képviselőt ellátó jogi képviselő ügyvédi munkadíjának összege. Ennek meghatározása során a Kúria figyelemmel volt a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (1) és (5) bekezdéseiben és a 4/A.§ (1) bekezdésében foglaltakra.
- [33] A teljes személyes költségmentességben részesült III-IV. rendű felperesek helyett a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74.§ (3) bekezdése alapján alkalmazott a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 13.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján a 14.§-ban foglaltak szerint.
- [34] A Kúria a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III.31.) Korm. rendelet 29.§ (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2020. június 3.

. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Varga Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

BB

bíróági ügyintéző